Türk Öyküleri Sandığı

Uysal-Walker

Archive of Turkish Oral Narrative

http://aton.ttu.edu

Copyright © 2002-2003. Southwest Collection / Special Collections Library

Texas Tech University, Lubbock, Texas

НАРѢЧІЯ
СѢВЕРНЫХЪ ТЮРКСКИХЪ ПЛЕМЕНЪ.

I ОТДѢЛЕНІЕ.

ОБРАЗЦЫ НАРОДНОЙ ЛИТЕРАТУРЫ.

ЧАСТЬ VII.

DIE SPRACHEN

DER

NÖRDLICHEN TÜRKISCHEN STÄMME

VON

Dr. W. Radloff.

I. Abtheilung.

PROBEN DER VOLKSLITTERATUR.

VII. Theil.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ, 1896.

ТИПОГРАФІЯ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.

Вас. Остр., 9 лин., № 12.

ОБРАЗЦЫ
НАРОДНОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
СѢВЕРНЫХЪ ТЮРКСКИХЪ ПЛЕМЕНЪ.

СОБРАНЫ

В. В. РАДЛОВЫМЪ.

ЧАСТЬ VII.

НАРѢЧІЯ КРЫМСКАГО ПОЛУОСТРОВА.

PROBEN

DER VOLKSLITTERATUR

DER

NÖRDLICHEN TÜRKISCHEN STÄMME

GESAMMELT UND ÜBERSETZT

VON

Dr. W. Radloff.

VII. Theil.

DIE MUNDARTEN DER KRYM.

С.-ПЕТЕРБУРГЪ. 1896. St. PETERSBURG.

Продается у коммиссіонеровъ Императорской Академіи Наукъ:

И. И. Глазунова, М. Еггерса и Комп. и К. Л. Риккера въ С.-Петербургѣ.

Н. И. Карбасникова въ С.-Петербургѣ, Москвѣ и Варшавѣ.

Н. Киммеля въ Ригѣ.

Фоссъ (Г. Гэссель) въ Лейпцигѣ.

Commissionaires de l'Académie Impériale des Sciences:

MM. J. Glasounof, Eggers & Cie. et C. Ricker à St.-Pétersbourg.

M. N. Karbasnikof à St.-Pétersbourg, Moscou et Varsovie.

M. N. Kymmel à Riga.

Voss' Sortiment (G. Haessel) à Leipzig.

Цѣна: 7 руб. 50 коп.— Prix: 18 Mrk. 75 Pf.

ӓтір устраны тыраш ӓтӓік
страјы. Тыраш ӓтті сака-
ім дӓгӓндӓ. Сӳрӳндӳ бунуӊ
доҕды бу бала ол бала бір
ӓтір балтаны кӓсӓјім ајак-
О атты, бӓшіктӓн kашты
ı. Чыkтылар сокаkkа чӳр
, бір бірінӓ. Білмӓн kары
Шінді бізлӓр напајык? дӓді
арысын да kоӊасын öлтӳ-
кӳмӳш парам wap, дӓді.
ӳш парам wap дӓді. Һаӊі
wap дӓді. Нӓрӓдӓн кірӓр-
р јӓр тапмаілар онда кір-
і wap. Ачајык бу тӓшік-
тылар, пычакнан тӓшіјін
кніӊ башына. Дӓділӓр ја
а kарысы kоӊасы мӓша-
имаз кірмӓјӓ, булар кірір
ыны сокса kулаҕын рас
нун кӓс! Олар бір дӓнӓсі
унну кӓстілӓр бычакнан.
ашыӊы јӓрӓ дӓді. Ічӓрі
ысы бурнум јыртты дӓді.
нуӊ кӓстілӓр kулаҕыны.
аул чалына о даул мӓніӊ
м башымы дӓді. Шінді
ны тӓшіккӓ. Тутту ајак-
ны кӓсті, алды тӳбӳндӓн
ӓн ашлар да чалынҕан
ӓн дӓді. Ӓ шінді напа-
lді бір дӓнӓсініӊ kулаҕы
напајык? дӓділӓр. Ана
да ӳчӳ атты дӓӊізӓ öлдӳ-

läр. Мынау kары дӓді кі: ӓмді парајы бöлӓк kазаналар дї аша кӓнді дӓді.

7) Насіхат.

Бабам мӓ насіхат ӓтті, дӓді-кі оҕлум јакшы адамларҕа kошул! вӓ јакшы адамларнан аркардаш ол! зіра бізда лахырды бар дыр, атамыздан kалма сöз-кі:

булаӊҕа јӓргӓн чӓчӓккӓ
доӊузҕа јӓргӓн малазҕа.

8) Чора Батыр.

Чора Батырныӊ бабасы Карып јігіт олҕан, онуӊ бір бузаwу олҕан, ону Чора Батыр чöлдӓ бакkан. Онуӊ аркардашлары бӓш дана да бар ӓді. Олар чöлдӓ бузау бакадылар. О заманда Чора Батыр бӓлгӓсіз ӓді. Бір кӳн кӓлӓ бір kарт адам кӓлӓді. Ач олдум öтмӓк бӓр! дї. Булар дада öтмӓк jok, дї. Олар бai адамныӊ баласы олса да бунау бузаудан башка бір шї jok. Олмаса сіздӓ öтмӓк, мӓн бір бузаwуӊну соjамын! дї. О заман бузауну соја. Пішірӓді о адамҕа бӓрӓ. Ондан ашаі, Ашаҕан соӊ саулукман kал оҕлум! дї, кӓтӓӊӓк мусафір. Урӳшан даҕыныӊ башына кӓlсӓӊ бір кӳн, ах дӓсӓӊ мӓн дӓ булурум сӓні, дї. О заман Чора Батыр бӓк јаш бала ӓді. Ондан турду кӓтті. Чора Батыр балабан олду. Ол бӓш јашына кӓттї. О даҕыныӊ башына барды. О адам кöрдӳ ону. Кош кӓlдіӊ, дӓді. Алла саҕа бӓрір кіт јолуӊа! дӓді. Чора Батыр кӓтті доҕру Казанҕа. Казанда ӳч батыр бар ӓді. Караман Батыр, Кулунчак Батыр, Сары Батыр. Онда барды чора Батыр, хісмӓт ӓттї батырларныӊ јанында. Бір бӓш кӳн турду оларныӊ јанында. Кулунчак Батыр дӓді: мӓн мусафірlіккӓ кӓтӓмін бу гӓӊӓ, сӓн мӓнім тöшӓгімдӓ јат! дӓді. Кулунчак Батыр кӓтті мусафірlіккӓ, Чора Батыр јатты онда тöшӓгіндӓ. О тöшӓк-

ніӊ ічіндä салта балабан јыланлар олду. Караман Батыр кäттi мусафірlіккä äкінџі кўндä, о да дäді: мäнім тöшäгімдä јат! дäді. Гäнä Чора Батыр онуӊ тöшäгіндä јатты, онуӊ да тöшäгіндä салта јыланлар болду. Чора Батыр kорkмады, јатты тöшäккä. Сары Батыр да мусафірlіккä кäтäмін дäді, сäн мäнім тöшäгімдä јат! дäді. Онда да јылан һäпсі олду. Чора Батыр kорkмаі јатты. Сон Чора Батыр мäндä мусафірlіккä кäтäџäкмін! дäді. Сäндä мäнім тöшäгімдä јат! дäді. Караман Батыр онуӊ тöшäгіндä јатты, аман јатамады, тöшäгіндäн атäшläр јанды. Караман Батыр kорkту јатмаҕа, kачты. О замандан бу батырлар, ол біздäн зіјадä äкäн дäділäр, о Чора Батыр äкäн äнді дäділäр.

9) Осман Паша.

Тунадан чыkты дурулду,
сырмадан чатыр kурулду,
Осман паша дäдіkläрі
Јäді јäріндäн урулду:
Аскäрім kоідум тарлаја,
Кылычым урдум табаја,
пашалардан імдат кälмäз,
äміміз kаіда Мäwlaја?
Кара kушлар, kара kушлар,
Тунада кäсілäн башлар,
пашалардан кälмäз імдат,
кітті біздäн дін kардашлар.
Кара дäӊіз акар, гідäр
Аk дäӊіз бакар, гідäр
намы бўјўк Осман Паша
аскäрі ілäн біӊ јашар.
Ölўрмі бäгім? ölўрмі?
äвлад бабасын урурма?
султан äзіз сäн біӊ јаша,
бу дўнјä саӊа калырмы?

Пäнџäрäдäн сäс кälіјір,
бäн зан äттім јар кälіјір,
Аштым баkтым пäнџірäјä
Чäркäс Асан јол вäріјір.
Јаӊы џäмі мінарäсі,
јыkылсын џіһан kаласы!
саҕ јанымдан kуршун урд
сол јанымда сўӊгў јарасы
Карамфылсын, карары
џäнџäфілсін, зарарыӊ јоk,
бäкім сäні kуршун урмуш
Салkын сују вäрäн јоk.

10) Кызл

Кара дäрја аҕзын ашт
ўстўмізгä сулар сашты,
ўчўмізін алып kакты,
кäтті kызлар чўфтä чўфт
Дäрјаларда kарар олм
äџäl кälсä чарä олмаз,
Кыдыр нäбі јäрім олмаз,
кäтті kызлар чўфтä, чўф
Аҕам бізä кік авлаі,
дäрјаларда сачым јалдаі,
Аблам бізі кöрўп аҕлаі,
һазрäт ілäн кäтті ханым.
Кара дäрја толkун ур
ўч kаны kызы шäіт олду
äџäl кälсä чарä олмаз,
кäтті kызлар чўфтä, чўф
Кара дäрја діӊlä сöзў
сäні кöрсäм дутмас дізім